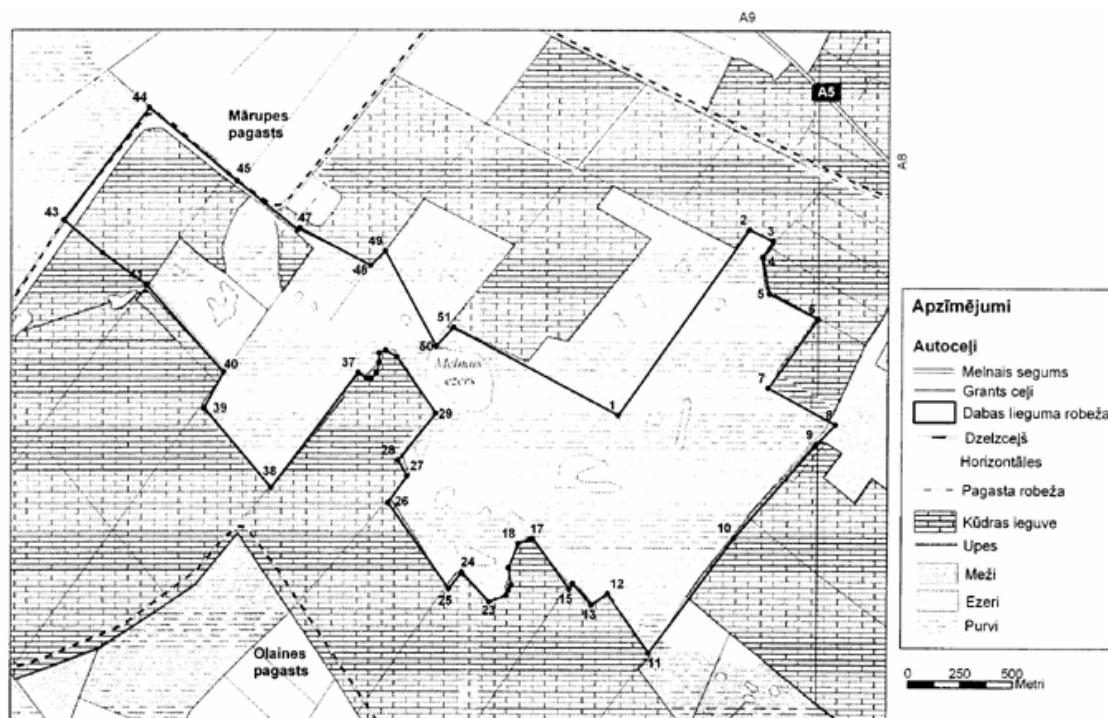

12. PIELIKUMS

Dabas lieguma “Melnā ezera purvs” robežu shēma un robežpunktu koordinātas
271. pielikums Ministru kabineta 1999.gada 15.jūnija noteikumiem Nr.212
 (Pielikums MK 08.04.2004. noteikumu Nr.266 redakcijā)

Dabas lieguma "Melnā ezera purvs" robežpunktu koordinātas

Nr. p.k.	Robežpunkts	X koordināta	Y koordināta
1.	1	499046	299644
2.	2	499673	300531
3.	3	499785	300476
4.	4	499736	300400
5.	5	499768	300226
6.	6	500003	300106
7.	7	499765	299776
8.	8	500088	299603
9.	9	499995	299507
10.	10	499605	299063
11.	11	499197	298511
12.	12	499000	298795
13.	13	498921	298741
14.	14	498831	298843

15.	15	498814	298816
16.	16	498638	299058
17.	17	498625	299054
18.	18	498567	299032
19.	19	498521	298917
20.	20	498534	298834
21.	21	498520	298811
22.	22	498510	298786
23.	23	498426	298754
24.	24	498294	298895
25.	25	498233	298816
26.	26	497937	299226
27.	27	498030	299353
28.	28	497986	299428
29.	29	498167	299653
30.	30	497977	299921
31.	31	497924	299952
32.	32	497893	299939
33.	33	497893	299895
34.	34	497880	299847
35.	35	497854	299816
36.	36	497832	299820
37.	37	497792	299847
38.	38	497374	299296
39.	39	497052	299675
40.	40	497146	299846
41.	41	496773	300265
42.	42	496565	300416
43.	43	496378	300573
44.	44	496787	301107
45.	45	497209	300757
46.	46	497500	300525
47.	47	497508	300535
48.	48	497850	300357
49.	49	497921	300425
50.	50	498167	299973
51.	51	498251	300062

PROTOKOLI

13. PIELIKUMS

Dabas lieguma "Melnā ezera purvs" dabas aizsardzības plāna izstrādes informatīvās sanāksmes protokols

03.06.2010. Olainē

Sanāksme sākas: 10:05

V. Baroniņa atklāj sanāksmi, katrs sanāksmes dalībnieks ar sevi iepazīstina.

Sanāksmē piedalās:

J. Pavlovičs – Olaines Domes priekšsēdētājs
S. Kirilovs – Olaines novada pašvaldība, attīstības daļas vadītājs
A. Zandere - Olaines būvvaldes speciāliste
K. Vilciņa – Dabas aizsardzības pārvalde
I. Kraukle – SIA „Rīgas meži”, ainavu arhitekte
V. Rudzīte – SIA „Rīgas meži”, meža labiekārtošanas daļas vadītāja
A. Greidāns – Olaines mežniecības mežzinis
B. Kraule – SIA „Olaines kūdra”, ekonomikas direktore
Ā. Spunģe – Olaines vēstures un mākslas muzejs, direktore
J. Feldners - Olaines vēstures un mākslas muzejs, krājumu glabātuves pārzinis
E. Kalniņa – Vides aizsardzības klubs, viceprezidente
M. Pakalne – Latvijas Universitāte, Botāniskais dārzs, LIFE projekta vadītāja
A. Slišāns – LU Botāniskais dārzs, LIFE projekta vadītāja asistents
G. Balodis – LIFE projekts, lauka darbu vadītājs
V. Baroniņa – Latvijas Dabas fonds, dabas aizsardzības plāna vadītāja

M. Pakalne iepazīstina klātesošos ar LIFE+ programmas projektu, ko pašlaik sāk izstrādāt Latvijas Universitāte, kā arī ar iepriekšējā LIFE projekta pieredzi. Jaunā projekta mērķis – atjaunot dabisko ūdens līmeni projekta vietās – augstā purva biotopos, kurus ir ietekmējusi nosusināšana – tādejādi aizsargāt Eiropas un Latvijas nozīmes purva biotopus, augus un dzīvniekus.

Projekta norises laiks ir 01.02.2010. līdz 31.08.2013. No 2010. gada maija līdz 2011. gada martam notiks dabas aizsardzības plānu izstrāde visām 4 projekta vietām (dabas liegumi "Aizkraukles purvs un meži", "Aklais purvs", "Rožu purvs", "Melnā ezera purvs"). Plānus izstrādās LIFE+ projekta sadarbības partneris – Latvijas Dabas fonds. Projektam ir izveidota arī mājas lapa: www.purvi.lv

M. Pakalne stāsta par augsto purvu aizsardzību Latvijā un Eiropas Savienībā, par purvus negatīvi ietekmējošiem faktoriem un iemesliem, kāpēc šādi biotopi jāargā un jāatjauno, par projektā plānotajiem pasākumiem. Galvenie pasākumi projektā:

- Projekta vietu dabas aizsardzības plānu izstrāde
- Susināšanas ietekmes novēršana un purva biotopu atjaunošana
- Semināri, bukleti, izziņas stendi, fotoizstāde, filmas uzņemšana.

Tikko izdots pirmais buklets.

B. Kraule: vai „Olaines kūdrai” vēl tiks noņemti kūdras ieguvei paredzētās platības, līdzīgi kā tas pašreiz ir ar Cenas tīreli, kura robežas gatavojas paplašināt?

M. Pakalne: nē, par to nav nekādas informācijas.

B. Kraule: Igaunijā ir vairāk purvu nekā Latvijā. Kāpēc viņiem nav šādu LIFE projektu par purvu atjaunošanu?

M.Pakalne: šādu lielu projektu Igaunijā tiešām nav, bet tas nenozīmē, ka arī viņiem tas nav aktuāli. Igaunijā ir atsevišķi sfagnu stādīšanas eksperimenti, kādu nav Latvijā.

E.Kalniņa: vai paredzēti arī koka dambīši līdzīgi kā Teiču rezervātā?

M.Pakalne: plānoti ir kūdras dambji, kūdra ir ļoti labs un izturīgs dambēšanas materiāls grāvjiem, ko pierādījis jau iepriekšējais LIFE projekts, kā arī darbi Ķemeru NP.

A.Greidāns: visapkārt ir kūdras lauki. Ar dambīšu būvēšanu var panākt apkārtējo kūdras lauku applūšanu.

M.Pakalne: blakus esošajā Cenas tīrelī bija līdzīga darbība, grāvju dambēšanas rezultātā lieguma apkārtnes teritorijas nekādi netika ietekmētas. Projektā strādās hidrologs, bet dambīšu vietas plānos licencēta firma, pie tā tiks strādāts, lai tā nenotiktu.

A.Greidāns: vai no dambēšanas necietīs mežs?

M.Pakalne: dabas liegumā ir ļoti nelielas mežu platības un atjaunoti tiks purva biotopi, kas mežus praktiski neskars.

K.Vilciņa no Dabas aizsardzības pārvaldes stāsta par dabas aizsardzības plānu izstrādi un uzraudzību. Iepazīstina ar likumu par ĪADT, ar plāna izstrādes norisi, kas ar tiem tiek darīts. Skaidro uzraudzības grupas un sabiedriskās apspriešanas nozīmi. Mēneša laikā tiks izveidota Uzraudzības grupa, kurā jābūt pārstāvjiem no dažādām institūcijām.

V.Baroniņa: cik dabas aizsardzības plāni šovasar tiek izstrādāti Ķemeru NP pārzināmajā teritorijā?

K.Vilciņa: ļoti nedaudz – Engures ezera dabas parkam, Skujaines un Svētaines dabas parkam, Mazzalvītes purvam un Melnā ezera purvam.

K.Vilciņa aicina rakstīt pieteikumus uz Dabas aizsardzības pārvaldi, lai veidotu plāna izstrādes Uzraudzības grupu. Viena mēneša laikā šāda grupa ir jāizveido.

Valda Baroniņa iepazīstina ar teritoriju. Dabas liegums izveidots 2004. gadā. Nelielā Melnā ezera purva teritorija (317 ha) un netālu blakusesošais Cenas tīreļa dabas liegums ir atlikums no kādreiz ap 10 000 ha lielā Cenas tīreļa. Tagad tā lielākā daļa ir nosusināta un vai nu apbūvēta vai ierīkotas lauksaimniecības zemes, vai arī kūdras ieguves lauki. Purva nosusināšana uzsākta 1933. gadā, bet kūdras ieguve 1940. gadā. Pašlaik kūdras laukus apsaimnieko un kūdras iegūst a/s „Olaines kūdra” 1,6 tūkst. ha platībā (Šnore 2004). Dabas liegums ir maza, bet kontrastu pilna teritorija – dibināta purva biotopu un putnu aizsardzībai. Te konstatēti 6 Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi un 13 īpaši aizsargājamas putnu sugas. Bez izciliem neskarta purva biotopiem te atrodas arī jau izstrādāti kūdras lauki, kuros iespējams atjaunot vai daļēji jau sāk atjaunoties purva biotopi, kas ir jāveicina.

Plāna izstrādē piedalīsies dažādu jomu eksperti: ģeologs L.Kalniņa, hidrologs

A.Dēļiņa, augu/biotopu/ezeru eksperts R.Sniedze, putni E.Račinskis,

bezmugurkaulnieki V.Spuņģis, abinieki/rāpuļi A.Čeirāns, zīdītāju eksperts V.Pilāts.

Pētījumi un pasākumi plāna izstrādes laikā: 1) teritorijas izpēte, 2) zonējuma izstrāde, ja nepieciešams, 3) apsaimniekošanas pasākumu plānošana, 4) hidroloģijas un veģetācijas monitoringa uzsākšana pirms dambīšu būvēšanas, 5) teritorijas individuālo aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu plānošana, 6) ieteikumi iespējamām teritorijas robežu izmaiņām (ja nepieciešams).

Teritoriju negatīvi ietekmējošie faktori: 1) purva biotopu nosusināšana lielā daļā teritorijas, 2) ūdensputnu medības teritorijas Z daļā, 3) braukāšana ar kvadricikliem pa purvu, 4) purva degumi D daļā.

Problēmas: 1) kūdras ieguve jau esošajos kūdras ieguves laukos blakus liegumam, 2) grāvju tīrīšana robežjoslās ar DL, 3) plānotā kūdras ieguve vēl neskartajos blakus purva biotopos, 4) 15 km zona ap lidostu „Rīga”.

V. Baroniņa izsaka pateicību a/s „Rīgas meži” darbiniekiem, kuri uztur lieliskā kārtībā Cenas tīreļa dabas lieguma purva laipu. Arī stendi tīri, bija gan redzams, ka kāds tos nedaudz aprakstījis, bet tas ir notīrīts.

I. Kraukle, V. Rudzīte: „Rīgas meži” sakopj laipu. Stendus aprakstīja kāda skolēnu ekskursija, bet skolotāja pati pieteicās, ka bērni paši notīrīs stendus un tā arī noticis.

J. Feldners: vai projektā plānota kāda laipa vai tornis?

V. Baroniņa: sākumā bija paredzēts (Aklajā purvā), bet galarezultātā nauda tam tomēr netika piešķirta. Melnā ezera purvā nebija plānots, tas arī ir pavisam tuvu Cenas tīreļa laipai.

A. Greidāns: ko darīt, ja deg purvs? Jādzēš vai nē? Skaitās, ka degumi ir vērtīgi.

V. Baroniņa: ugunsgrēks purvā bojā purva biotopus, mainās veģetācija. Īpaši bīstami degradētajās purva daļās, kur ir sauss.

A. Greidāns: pēdējais ugunsgrēks bija pagājušajā gadā pie ezera. Lielākais ugunsgrēks 2002. gadā teritorijas D daļā. Toreiz palīdzēja dzēst armija.

A. Greidāns: vai teritorijā tiešām sastopams mednis?

V. Baroniņa: tā pēc pēdējiem datiem rakstīts, bet vai tā ir - rādīs šīgada pētījumi.

E. Kalniņa: kādi plēsīgie dzīvnieki te sastopami? Vilki ir?

A. Greidāns: vilki migrē cauri šai teritorijai.

A. Greidāns: kādas būs iespējamās problēmas ar lidostu?

V. Baroniņa: par šo problēmu būs nopietni jādomā ornitologam. Cik zināms, lidostas parasti apdraud kajveidīgie putni, taču tikai to kolonijas, nevis atsevišķi purvā mītoši putni. Melnā ezera purvā nav un nav bijušas kajveidīgo putnu kolonijas, un nav arī prognozējamas.

A. Slišāns: daudz problemātiskākas šajā ziņā ir kažokzvēru audzētavas, arī atkritumu izgāztuve, kas ir lidostas tuvumā.

V. Baroniņa: vai ir zināms, kas ir ar atkritumu izgāztuvi tiešā dabas lieguma tuvumā apvedceļa malā?

A. Zandere: tas nav Olaines novadā, bet Mārupes. Cik zināms, tā firma nodarbojas ar atkritumu šķirošanu.

A. Greidāns: ja tiks aizbērti robežgrāvji, tad līmenis celsies un tiks appludinātas apkārtējās teritorijas. Daudzviet apkārtējās teritorijas jau ir mitras un aizaugušas ar niedri.

V. Baroniņa: jā dažviet apkārtņē ir līdzīgas vietas kā dabas liegumā – mitras, niedrēm un citiem lakstaugiem aizaugušas, kur daļēji veidojas zāļu purvs, tās iespējams varētu pievienot dabas liegumam. Par grāvju dambēšanu spriedīs šīs jomas profesionāļi – lai uzlabotu purva biotopu situāciju dabas liegumā, bet nekaitētu apkārtnē.

A. Greidāns: ko darīt ar kvadriciklistiem?

V. Baroniņa: plānā tiks paredzētas vietas, kur uzstādīt robežu informācijas zīmes un vēlākais jau nākošasar tās būtu uz dabas lieguma robežām jāuzstāda.

V. Baroniņa pateicas par dalību sanāksmē, informē, ka tagad turpmākos 3 mēnešus (ja nepieciešams, arī rudenī), notiks teritorijas izpēte, un nākošā sanāksme – Uzraudzības grupas 1. sanāksme - būs septembra beigās, kurā jau būs apkopotī pirmie pētījumu rezultāti un iezīmēsies risināmie jautājumi.

Sanāksme beidzas 11:20

Protokolēja: V. Baroniņa

14. PIELIKUMS

Dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes Uzraudzības grupas 1. sanāksmes protokols 05.10.2010. Olainē

Sanāksme sākas: 10:00

V. Baroniņa atklāj sanāksmi, katrs sanāksmes dalībnieks ar sevi iepazīstina.

Sanāksmē piedalās:

1. Dz. Guļāne – VAS “Starptautiskā lidostas „Rīga”” putnu un dzīvnieku kontroles speciāliste
2. A.Slišāns – LU Botāniskais dārzs, LIFE projekta vadītāja asistents
3. L. Auniņa – Latvijas Dabas fonds, augu un biotopu eksperte
4. Veidemanis A. – Baldones mežniecība, mežzinis
5. A. Greidāns – Olaines Dome, deputāts
6. D. Brakmane – LU Botāniskais dārzs, LIFE proj. sabiedrisko attiecību koordinatore
7. E. Račinskis – Latvijas Dabas fonds, ornitoloģijas eksperts
8. Ā. Spuņģe – Olaines vēstures un mākslas muzejs, direktore
9. J. Feldners - Olaines vēstures un mākslas muzejs, krājumu glabātuves vadītājs
10. R.Sniedze – Latvijas Dabas fonds, augu un biotopu eksperte
11. E. Kalniņa – Olaines iedzīvotāja, Vides aizsardzības klubs
12. Priede A. – Dabas aizsardzības pārvalde, Ķemeru NP, vecākā eksperte
13. G. Starts - Dabas aizsardzības pārvalde, Ķemeru NP, vides inspektors
14. M. Pakalne – Latvijas Universitāte, LIFE projekta vadītāja
15. G.Balodis – LU Botāniskais dārzs, vides inženieris
16. Dēliņa A. – LU, hidroģeologs
17. Z. Zēns – Valsts SIA “Meliorprojekts”, grupas vadītājs
18. I. Kraukle – SIA „Rīgas meži”, ainavu arhitekta
19. V. Rudzīte – SIA „Rīgas meži”, meža labiekārtošanas daļas vadītāja
20. M. Mileika – Lielrīgas Valsts vides dienests
21. V. Baroniņa – Latvijas Dabas fonds, dabas aizsardzības plāna vadītāja

V. Baroniņa iepazīstina ar plāna izstrādes pašreizējo situāciju, kas ir izdarīts. Teritorijas izpēte ir pabeigta un pabeigta arī ekspertu iesniegto pētījumu apkopošana. Strādāja 9 dažādu jomu eksperti. Šī gada augustā tika apstiprināta jauna meža taksācija, kas kardināli atšķirās no 2006. gada taksācijas, kad teritorijā bija tikai daži meža nogabali. Tagad saskaņā ar jauno taksāciju 58 % teritorijas aizņem meži un tikai 31 % purvi. Kartējot Latvijas un Eiropas nozīmes biotopus pieejas atšķirās un dati nesakrīt ar taksāciju. Teritorijas galvenā vērtība ir putni. To populācijas papildina netālu esošā Cenas tīreļa putnu populācijas. Konstatētas 15 Latvijā īpaši aizsargājamas sugas un 17 Eiropas Putnu direktīvas sugas, kuras dabas liegumā var iedalīt 2 grupās: 1) purva putni, 2) ūdensputni. Nozīmīgākās sugas no purva putniem ir purva tilbīte – pāru skaits pa gadiem īpaši nemainās (kaut arī šovasar uzskaitīti nedaudz mazāk pāru t.i. 4-7). Purva tilbīte ir arī Natura 2000 teritoriju kā SPA vietu kvalificējoša suga, tātad aizsardzībai un apsaimniekošanai prioritāra putnu suga. Otra suga – dzērve (vērtēts kā 5-8 pāri). Konstatētas 3 ligzdas. No te konstatētajiem

ūdensputniem nozīmīgākās sugas ir ziemeļu gulbis, lielais dumpis, niedru lija, ormanītis u.c. Par teritorijas lielāko retumu var izskatīt te ligzdojošo ūpi, kuram Latvijā zināmi tikai 30-50 pāri. Citu grupu īpaši aizsargājamās sugas sastopamas nenozīmīgā skaitā.

84 % no teritorijas aizņem Eiropas nozīmes biotopi: gandrīz 40% no teritorijas aizņem neskarti augstie purvi (7110*) – prioritāri aizsargājams biotops Eiropā (nosacīti „neskarts”, jo teritorija ir apkārtējo kūdras lauku un meliorācijas grāvju ļoti ietekmēta). 26% aizņem Eiropas nozīmes biotops „Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai notiek atjaunošanās”. Tieši šī biotopa atjaunošanai dabas aizsardzības plānā paredzēti galvenie apsaimniekošanas pasākumi. Nozīmīgs biotops ir arī gan Latvijā, gan Eiropā īpaši aizsargājams biotops „Distrofs ezers”, kurš teritorijā aizņem samērā nozīmīgas platības – ap 5,8 % (bez Melnā ezera vēl daudzi nelieli ezeri). Teritoriju galvenie negatīvi ietekmējošie faktori – kūdras ieguve tiešā lieguma tuvumā, funkcionējoši meliorācijas grāvji dabas liegumā. Tā rezultātā liela daļa purva ir degradēti – kļuvuši sausi un ugunsbīstami. Te arī pēdējo 10 gadu laikā notikuši vairākkārtēji ugunsgrēki.

Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā ir ierosinātas robežu izmaiņas – teritorijai piegul vēl nenoraktas augstā purva platības. Tās būtu nepieciešams pievienot teritorijai, jo pretējā gadījumā to norakšana galēji negatīvi ietekmēs jau tā smagi cietušo dabas lieguma teritoriju. Taču ir zināms, ka ir izsniegtas licences kūdras ieguvei šajās teritorijās. Vēl būtu vēlams pievienot dabas lieguma teritorijai norakto kūdras lauku, kurā sekmīgi norit renaturalizācijas process.

Aicina visus ekskursijā uz purvu, kur dabā varēs apskatīt ar biotopu atjaunošanu saistītās vietas teritorijā.

Dz. Guļāne informē par to, kā lidostā „Rīga” rūpējas par lidojumu drošību. Galvenais uzdevums – novērst lidmašīnu sadursmes ar putniem, radot drošu lidojumu cilvēkiem, kā arī pasargāt no bojāejas putnus. ASV no 1975. gada lidmašīnu sadursmēs ar putniem bojā gājuši 36 cilvēki. Pasaulē katru gadu notiek apm. 40 000 sadursmes ar putniem. Sadursmes notiek 90% lidlauku tuvumā, g.k. 150 m augstumā. Un šī sadursmju tendence ar katru gadu pieaug. Nav tā, ka lidmašīnas apdraud tikai putnu kolonijas – tās apdraud arī atsevišķi putni – gan strazdi, bezdelīgas, vārnas, cīruļi. Kopumā 57 putnu sugas konstatētas lidostā „Rīga” (arī 8 zīdītāju sugas). Ilgu laiku lidostas tuvumā bija Mārupes zvēraudzētava, uz kuriem putni masveidīgi devās baroties, tagad tā ir slēgta. Ko lidosta var iesākt, lai atvairītu putnus? Pirmkārt – veidot vidi, kas ir nepievilcīga putniem.

Diskusija par putnu ietekmi uz lidostu un ko var darīt, lai samazinātu putnu sadursmes ar lidmašīnām un padarītu lidojumus drošākus.

A. Slišāns jautā - vai var salīdzināt Latvijas un ASV datus, kur lidojumu intensitāte ir daudz lielāka.

E. Račinskis jautā, vai lidostā tiek lietots radars, lai vērtētu putnu skaitu. Ir zināms, ka lidosta atrodas putnu migrācijas ceļu krustpunktā. Visapkārt lidostai atrodas piemērotas vietas, kur putni barojas vai atpūšas. Uz tā fona visticamāk, ka Melnā ezera purva dabas lieguma ieguldījums ir niecīgs. Vai šī teritorija uz pārējā fona ir risks, ja blakus piemēram atrodas izgāztuve.

Dz. Guļāne uzsver, ka Melnā ezera purvs ir tikai viens no daudziem objektiem un apdraudējums lidmašīnām var būt arī tikai viens putns. Lidostā tiek reģistrēti īpatņi, kas ir skata laukā. No oktobra lidostā būs jauna un moderna tehnika putnu novērošanai 15 km diapazonā.

E. Račinskis skaidro, ka, zinot šī dabas lieguma raksturu, ka to šķērso caurceļotāji putni, tad tomēr pašā purvā populāciju blīvums ir neliels. Turklāt, ļaunums var būt vēl lielāks, ja piemēram visu šo teritoriju noraktu kūdras ieguvei, iegūstot vēl lielākus putniem pievilcīgus seklūdēns laukus. No putnu fona lidostas apkārtnē vienalga vaļā nevar tikt, tāpēc jāizvērtē, vai Melnā ezera purvs pārsniedz fona koncentrāciju, ja apkārt ir tādi objekti kā Rumbulas izgāztuve, jūras līcis, Babītes ezers utt. No svara, lai nebūtu kaiju koncentrāciju vietas, vārnu nakšņošanas vietas. Melnā ezera purvā putni to apdzīvo tikai nelielā gada daļā, nelielā blīvumā.

E. Kalniņa iesaka slēgt izgāztuvi, kas ir netālu no dabas lieguma.

Dz. Guļāne – tagad, kad zvēraudzētava ir slēgta, šis ir viens no nākošajiem objektiem lidostas uzmanības lokā. Informē, ka 2008. gadā Bioloģijas institūta ornitologi veica pētījumu par putniem lidostā un tās tuvumā. Atskaitē doti galvenie punkti, kur notiek putnu koncentrēšanās vietas. Tās ir arī Jaunmārupes apkārtnē. Tika novēroti putni dažādos laika periodos – pavasara un rudens migrāciju laikā, vasarā. Tās nebija tikai kaijas vai vārnas, bet visdažādākās putnu sugas un arī sadursmes notiek ar dažādām putnu sugām. Ja būs vietas, kur putniem atpūsties, tad pastāvēs arī risks.

A. Priede iesaka izvērtēt, vai apkārtējie kūdras lauki nav putniem vēl pievilcīgāki kā dabas lieguma nelielais purvs. Jāizvērtē, kādi zemes izmantošanas veidi lidostai ir vispieņemamākie.

L. Auniņa iesaka pie pasākumiem paredzēt monitoringu sadarbībā ar lidostu par dabas lieguma putniem, izmantojot lidostas novērojumu datus.

V. Baroniņa atzīst, ka par šo problēmu vēl nopietni jādomā, jāizanalizē Bioloģijas institūta pētījums par lidostas apkārtnes putniem. Tas nepieciešams, lai pieņemtu lēmumu par apsaimniekošanas pasākumiem – g.k. dambju būvi.

A. Greidāns skaidro, kāpēc ir tik kardinālas izmaiņas jaunajā mežaudžu plānā. Saskaņā ar jaunāko mežu likumdošanu kā mežu tagad var taksēt teritoriju, kura drīzumā būs mežs, kur ir attiecīgs koku augstums un biežība.

A. Priede jautā, vai noteikti jāuzstāda stends un jāizdod buklets par šo teritoriju.

V. Baroniņa skaidro, ka tas ir paredzēts LIFE projektā un tā ir projekta aktivitāte, par ko arī maksās LIFE projekts. Vēl būs problēma, kur uzstādīt stendu, jo īsti piemērotas vietas nav.

A. Greidāns norāda, ka kūdras ieguvējiem purvs, ko iesaka pievienot dabas liegumam, būtu darbs vēl 10 gadiem.

V. Baroniņa skaidro, ka nenoliedz to un saprot kūdras racēju intereses. Taču no biologu viedokļa plāna izstrādātāju pienākums ir norādīt uz teritorijām, kuras būtu jāieklāuj dabas liegumā. Par tālāko lemj citi, lielu izredžu nav, jo tad jau dabas liegums 2004. gadā būtu nodibināts pa tā optimālajām robežām. Bet, tā kā tur ir izsniegtas licences, tad tā nenotika un nekas īpaši kopš tā laika nav mainījies.

Protams, ka par šo ierosinājumu tiks informēti zemes īpašnieki un apsaimniekotāji, kas varēs to apstrīdēt.

Visi tiek aicināti uz purvu aplūkot problemātiskās vietas un diskusiju turpināt purvā.

Sanāksme beidzas 11.30

Protokolēja R. Sniedze

15. PIELIKUMS

Dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes Uzraudzības grupas 2. sanāksmes protokols 09.12.2010. Olainē

Sanāksme sākas: 10:00

Sanāksmē piedalās:

1. Dz. Guļāne – VAS “Starptautiskā lidostas „Rīga”” putnu un dzīvnieku kontroles speciāliste
2. Veidemanis A. – Baldones mežniecība, mežzinis
3. D. Brakmane – LU Botāniskais dārzs, LIFE proj. sabiedrisko attiecību koordinatore
4. E. Račinskis – Latvijas Dabas fonds, ornitoloģijas eksperts
5. Ā. Spuņģe – Olaines vēstures un mākslas muzejs, direktore
6. J. Feldners - Olaines vēstures un mākslas muzejs, krājumu glabātuves vadītājs
7. E. Kalniņa – Olaines iedzīvotāja, Vides aizsardzības klubs
8. Priede A. – Dabas aizsardzības pārvalde, Ķemeru NP, vecākā eksperte
9. M. Pakalne – Latvijas Universitāte, LIFE projekta vadītāja
10. G. Balodis – LU Botāniskais dārzs, vides inženieris
11. Dēliņa A. – LU, hidroģeoloģe
12. Z. Zēns – Valsts SIA “Meliorprojekts”, grupas vadītājs
13. I. Žvagiņa – lidosta “Rīga”, vides pārvaldes sistēmas vadītāja
14. V. Baroniņa – Latvijas Dabas fonds, dabas aizsardzības plāna vadītāja

V. Baroniņa iepazīstina ar plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem. *Informatīvie pasākumi* – buklets, filma, grāmata – ir Life projekta pārziņā, kas to realizēs.

Jautājums par informatīvā stenda novietojumu. Piedāvāts variants – novietot stendu pie Jaunmārupes – Olaines ceļa pret polderi, ne tieši ceļmalā, bet otrpus grāvim. Tādā gadījumā te ir jānostiprina arī tiltiņš, kas lielus izdevumus neprasa. Šeit novietots stends būs mazāk apdraudēts kā tieši ceļa malā.

M. Pakalne iebilst pret šo vietu, jo tieši te iet taka uz veģetācijas un hidroloģisko monitoringu, tāpēc te apmeklētāju klātbūtne nav veicināma.

V. Baroniņa atzīst, ka šajā teritorijā nav nevienas īsti labi piemērotas vietas informācijas stendam.

Pārējie iesaka vietu dabas lieguma ZR stūrī pie ceļa pagrieziena. Kaut arī te stends, kā jau ceļmalā, būs zināmā mērā apdraudēts, labāka vieta pagaidām nav ieteikta.

V. Baroniņa informē, ka ir paredzēta arī aizsargbarjera vienīgajā vietā, kur var iebraukt dabas liegumā, arī ar kvadricikliem. Lai novērstu dabas lieguma izbraukāšanu ar tiem, paredzēts novietot slēdzamu aizsargbarjeru, jo nav ticības, ka informatīvā zīme varētu pasargāt no iebraukšanas. Sākumā var izmēģināt, bet ja tas nelīdz, tad vēlams uzstādīt aizsargbarjeru.

Ieteikumi – ne no metāla. Uzrakstus vairākās valodās. Atslēgām jābūt pieejamām zināmā, netālā vietā, piemēram, ugunsgrēka gadījumā.

Paredzēts uzstādīt apmēram 7 informācijas zīmes gar abiem ceļiem, bet no norakto kūdras lauku puses nav nepieciešams.

Organizatoriskie pasākumi – ieteikumi pagasta/novada plānojumā precizēt dabas lieguma robežu. Jāplāno arī apkārtējo kūdras lauku rekultivācija, kas būtu saskaņā ar dabas lieguma aizsardzības mērķiem, bet vienlaikus ievērojot atrašanos lidostas 15

km zonā. Tika veikta lidostas pārstāves un ornitologa aptauja un salīdzinājums, kādi būtu vispieņemamākie biotopi starp lidostu un Olaini, aptaujā tika novērtēti dažādi biotopi, sākot no purva, meža, dažādiem kūdras lauku veidiem līdz pat dažāda veida apbūvei. Iespējams, šo novērtējumu salīdzinājums tiks pievienots dabas aizsardzības plānam.

Dabas vērtību saglabāšana – apmēram 125 ha purva un 30 ha meža – neiejaukšanās. Kaut arī teritorija ir ļoti ietekmēta, atrodies starp noraktiem kūdras laukiem, tomēr daļa purva atbilst neskarta augstā purva kritērijiem un te nekāda apsaimniekošanas pasākumi nav nepieciešami. Drīzāk ir jāveic šādi pasākumi blakus esošajās – degradētajās purva vietās, kas palīdzētu saglabāties arī meliorācijas mazāk skartajam purvam. Purva degradētajās vietās paredzēta hidroloģiskā režīma stabilizēšana, lai novērstu susināšanas efektu purvā, kas radies meliorācijas grāvju ietekmē. Paredzēts būvēt apm. 58 dambīšus uz meliorācijas grāvjiem, tos nebūvēs uz kontūrgrāvjiem. Par tehniskām dambju lietām var uzdot jautājumus SIA „Meliorprojekts” pārstāvim Z. Zēnam. Ļoti interesanti ir materiāli no Ķemeru nacionālā parka, kur pirms 4 gadiem tika veikta hidroloģiskā režīma stabilizēšana un 4 gadus veikts veģetācijas monitorings. Demonstrētajos attēlos uzskatāmi redzams, kā samazinās viršu segums un ieviešas purvam specifiskie augi. Melnā ezera purva R daļā ir ļoti līdzīgi apstākļi kā Ķemeru tīrelī. Melnā ezera purvā seklūdeņi pastāv, jo ir aizsērējušas drenas un process ir sagaidāms līdzīgs kā Ķemeru – pastāvīga mitruma apstākļos notiks pārpurvošanās. Šī dabas lieguma daļa tiek atstāta dabiskam renaturalizācijas procesam un nekāda ūdens līmeņa celšana te nav paredzēta.

Monitoringa pasākumi – sakarā ar plānoto hidroloģiskā režīma stabilizēšanu, notiks veģetācijas monitorings (1) un hidroloģiskais monitorings(2). Tas plānots arī teritorijas R daļā, kur dambēšanas darbi nenotiks, bet tiks monitorēts renaturalizācijas process. LU Botāniskais dārzs ir uzsācis purva biotopa atjaunošanas monitoringu(3), stādot dažādu sugu sfagnus un purva augus. Būs iespēja salīdzināt dabisko renaturalizācijas procesu ar uzsākto purva atjaunošanu. Nepieciešams arī putnu monitorings dabas liegumā un tā tuvākajā apkārtnē (4), lai novērtētu apdraudētību lidostai. Visu periodu jāveic šāds monitoringa, lai pēc 10 gadu perioda var veikt objektīvu izvērtējumu šai problēmai.

Svarīga problēma, ar ko bija jāstopas plāna izstrādes laikā – dabas lieguma atrašanās lidostas 15 km zonā, kur saskaņā ar Likumu par aviāciju nedrīkst veidot putniem pievilcīgas vietas. Tika rūpīgi izstudēts LU Bioloģijas institūta Ornitoloģijas laboratorijas pētījums par putniem lidostā un tās apkārtnē, kā arī apkopoti visi zināmie dati par teritoriju. Dabas aizsardzības plāna ekspertu secinājumi ir šādi:

- Augsto purvu biotopi ir sugām nabadzīgi, populācijām zems skaitliskais blīvums.
- Dabas liegumā ir sugu daudzveidība (17), nevis masveidība (11 sugām skaitliskais vērtējums 0-2 pāri. Purva tilbīte 4-8 p.) Neregulāri ligzdotāji, sugas ar mazām populācijām, caurceļotāji. Šogad konstatētas tikai 9 īpaši aizsargājamas putnu sugas no 17.
- Dabas liegumā nav kaiju u.c. sabiedrisku sugu ligzdošanas koloniju.
- Nav ziņu par migrējošo putnu pulcēšanos dabas liegumā.
- Ligzdošanas laikā vietējo sugu putni uzturas zemā gaisa telpā.
- Visapkārt ir tādi paši biotopi, kā arī daudz nopietnāki apdraudējumi (plaši Olaines un Jaunmārupes lauki, zvēraudzētava (tagad slēgta), Mārupes atkritumu izgāztuve, tāpēc jādomā arī par visu šo plašo apkārtni un tās iespējamo apdraudējumu lidostai, ne tikai par nelielo dabas liegumu.

Secinājums - nav pamata domāt, ka putnu skaits te pārsniedz fona līmeni plašākā apkārtnē.

Tomēr, ņemot vērā problēmas nopietnību, plāna izstrādātāji piedāvā kompromisa variantu:

1. R daļā neveikt nekādus ūdens režīma atjaunošanas pasākumus, atstājot to dabiskam renaturalizācijas procesam kā līdz šim;
2. neplānot nekādus apsaimniekošanas pasākumi, kas varētu veicināt un palielināt putnu populāciju lielumu dabas liegumā,
3. bet purva degradētajās daļās tomēr tiek plānots atjaunot mitruma apstākļus degradētajā purvā, dambējot meliorācijas grāvjus, saglabājot putnu populācijas pašreizējā līmenī.

E. Račinskis – 1) tādējādi R daļā netiek paaugstināts ūdens līmenis - seklūdeņi pamazām aizaus ar zemā purva veģetāciju, tad ieviesīsies niedres un krūmi, bet šāds biotops nekļūs pievilcīgs ūdens putniem, bet gan mazajiem niedru putniem; 2) bija plānoti purva tilbīšu biotopu apsaimniekošanas pasākumi - izņemt priedes no aizaugošā purva, bet no tā atteicāmies; 3) apsaimniekošanas pasākumi būs vērsti uz purva biotopu atjaunošanu, tieši veģetācijas atjaunošanu, bet nevis uz putnu populāciju palielināšanu.

V. Baroniņa - mērķis ir saglabāt purva tilbīšu populāciju, lai tā nesamazinātos.

E. Račinskis – tas arī ir galvenais Eiropas direktīvu noteikums, lai augu un dzīvnieku populācijas *Naturas* vietās vismaz nesamazinās. Ja tiks uzsākta kūdras ieguve dabas liegumam piegulošajās teritorijās, tad šī populācija nenovēršami samazināsies.

V. Baroniņa – ir ieteikumi teritorijas paplašināšanai. Daļa no paplašinājumam ieteiktās teritorijas ir iznomāta A/S “Olaines kūdra” kūdras ieguvei. Pret tās daļas pievienošanu, kas nav iznomāta, SIA “Rīgas meži” nav iebildumu (pagaidām elektroniskas sarakstes apstiprinājums), bet pret iznomāto purvu pievienošanu iebilst A/S “Olaines kūdra”. Visi saskaņojumi un pretenzijas tiks pievienotas dabas aizsardzības plānam.

Dz. Guļāne pateicas, ka plāna izstrādes laikā ir uzklautas lidostas intereses un vismaz iespēju robežās ņemtas tās vērā. Tagad ir tikai dažas ne tik būtiskas piezīmes, piemēram, 29. un 57. lpp. uzsvērtas putnu medības. Šaujot vienu pīli, visas citas tiek iztraucētas, tās paceļas gaisā un var radīt apdraudējumu. Stāsta par pieredzes apmaiņu Floridā, kur lidosta piedāvā īpašniekiem savas teritorijas iemaiņīt pret citām un tā pakāpeniski 50-60 km attālumā pārņem visu šo teritoriju apsaimniekošanu savā ziņā, Latvijā pagaidām tas nav iespējams. Lidostas mērķis nav aizliegt vai iznīcināt, bet nepalielināt sugu daudzumu drošības nolūkos. Svarīgi – nepalielināt ūdeņu platības lidostas zonā, arī dabas liegumā. Jau LU pētījums parāda, ka ir daudz kritiskākas vietas lidostas apkārtnē par dabas liegumu (zvēru audzētava pārtraukusi darbību un lauksaimnieki ziņo par savām darbībām, varam atvairīt putnus vairāk). Kāpēc uzsākta sadarbība ar dabas aizsardzības plāna izstrādātājiem? Jo ir jāsāk iet soli pa solim, šoreiz var reāli sākt risināt jautājumu ar DA plānu. Ierosinājums - var izstrādāt sadarbības plānu ar lidostu par putnu monitoringu: drīz lidostai būs jauns radars, ar ko varēs visu novērot 15 km rādiusā, arī putnus.

M. Pakalne – skatoties attēlus no Ķemeru tīreļa, var secināt, ka ūdens līmeņa pacelšanas rezultātā klajie kūdras lauki un atklātā ūdens platības apaug ar purva augiem un ūdensputniem vairs nav piemēroti.

E. Račinskis – par medībām – taisnība, ka šaujot vienu pīli, pārējās paceļas gaisā. Un tai pat laikā – ja nešauj tieši dabas liegumā un citur šauj, tad klusā vieta piesaista putnus vēl vairāk.

A. Dēliņa – tad medības būtu jāaizliedz visā lidostas apkārtnē.

E. Račinskis - ūdens līmeņa celšana: putniem samazina varbūtību, ka nāk lielāki bari; ja aizaug, ir seklūdens; dabai nekā slikts no tā nenotiek, viss lēnām aizaug, nav ūdens putnu; pīles un zosis iet uz tiem, kas pliki, kas lēnām aizaug; mazie ūdeņi nepiesaista putnus, apkārt ir priežu žodziņi, kas samazina pievilcību (ieskriešanās ceļi).

I. Žvagiņa stāsta par trokšņu līmeni un emisijām lidostas teritorijā un apkārtnē. Demonstrē trokšņu karti (prognoze uz 2014. gadu).

Priede A. – ja nekādu būtisku labojumu nav, tad dabas aizsardzības plānu var virzīt tālāk uz sabiedrisko apspriešanu. Nolemj, ka tiks izdarīti pēdējie labojumi un precizējumi plānā, vēlreiz atsūtīts uzraudzības grupas dalībniekiem pirms nodošanas sabiedriskajai apspriešanai.

V. Baroniņa – sabiedriskās apspriešanas sanāksme tiek plānota uz 11. janvāri tepat šajās telpās. Par to paziņos atsevišķi.

Sanāksme beidzas 11.30

Protokolēja: D. Brakmane

16. PIELIKUMS

Dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols

Olainē, 11.01.2011.

Sanāksme sākas: 10:00

Sanāksmē piedalās:

1. D. Brakmane – LU Botāniskais dārzs, LIFE proj. sabiedrisko attiecību koordinatore
2. E. Račinskis – Latvijas Dabas fonds, ornitoloģijas eksperts
3. Ā. Spuņģe – Olaines vēstures un mākslas muzejs, direktore
4. J. Feldners - Olaines vēstures un mākslas muzejs, krājumu glabātaves vadītājs
5. Priede A. – Dabas aizsardzības pārvalde, Ķemeru NP, vecākā eksperte
6. M. Pakalne – Latvijas Universitāte, LIFE + projekta vadītāja
7. G. Balodis – LU Botāniskais dārzs, vides inženieris
8. Dēliņa A. – LU, hidroģeoloģe
9. S. Kirilovs – Olaines novada pašvaldība, attīstības nodaļas vadītājs
10. Zandere A. – Olaines novada pašvaldība, būvvaldes speciāliste
11. Greidāns A. – Olaines novada domes deputāts
12. Ļ. Kazule – AS “Olaines kūdra”, personāla daļas vadītāja
13. Slišāns A. – LU Botāniskais dārzs, LIFE+ projekta asistents
14. V. Baroniņa – Latvijas Dabas fonds, dabas aizsardzības plāna vadītāja

V. Baroniņa atklāj sanāksmi.

Iepazīstina ar dabas lieguma statusu un atrašanās vietu. Informē par ekspertiem, kuri 2010. gada sezonā apsekojuši dabas lieguma teritoriju. Stāsta par teritorijas galvenajām vērtībām – putniem un biotopiem. Teritorijā ir konstatēti 6 Eiropas nozīmes aizsargājami biotopi, no kuriem 3 ir prioritāri aizsargājami. Lielākās platības aizņem biotops 7110* Neskarti augstie purvi, kā arī 7120 Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās. Kopumā teritoriju var uzskatīt par samērā ietekmētu, jo tai visapkārt (84% no perimetra) ir kontūrgrāvji un norēkti kūdras lauki. Arī pašā teritorijā iekšā ir meliorācijas grāvji, kas pastiprina nosusināšanas efektu. Teritorijā konstatētas 17 Eiropas Putnu direktīvas sugas, kā arī vairākas augu un dzīvnieku sugas, kopumā teritorijā konstatētas 23 īpaši aizsargājamas sugas. No putnu sugām nozīmīgākās ir purva tilbīte (4-7 pāri), dzērve (5-8 pāri ligzdo). Te ligzdo arī ūpis, kam Latvijā zināmi ligzdojam vien 30-50 pāri.

Teritoriju ietekmējošie negatīvie faktori: 1) Meliorācijas grāvji dabas liegumā, kontūrgrāvji, 2) Kūdras ieguve tiešā lieguma tuvumā, 3) Purva ezeru (lāmu) nosusināšana, 4) Melnā ezera ūdenslīmeņa pazemināšana, 5) Ūdensputnu medības, 6) Izbraukāšana ar kvadricikliem, 7) Ugunsgrēki u.c.

Iepazīstina ar teritorijas apsaimniekošanas pasākumiem. 1. Dabas vērtību saglabāšana. Tā kā dabas aizsardzības plāns tiek izstrādāts LIFE+ “Purvu” projekta ietvaros galvenais apsaimniekošanas pasākums plānots – meliorācijas grāvju susinošā efekta samazināšana un hidroloģiskā režīma atjaunošana. Notiek grāvju sistēmu uzmērīšana un dambju būves tehniskā projekta izstrāde (to veic SIA Meliorprojekts). Plānoti 58 aizsprosti no vietējās kūdras grunts. Lielāko daļu plānots uzbūvēt ar ekskavatora palīdzību, bet kur ir slikti hidroģeoloģiskie apstākļi, tur pielietos roku darbu. Pirms aizsprostu būves notiek veģetācijas un hidroloģiskā monitoringa uzsākšana. Plānoti arī citi monitoringa, kā arī informatīvie pasākumi.

Ieteikti arī daži teritorijas paplašinājumi, ņemot vērā, ka dabas lieguma robeža šķērso augstā purva biotopu, kas ir Eiropas nozīmes biotops. Dabas plāna eksperti saprot, ka šajā reģionā kūdras ieguve ir ļoti nozīmīga vietējiem iedzīvotājiem un ekonomikai, bet ekspertu pienākums ir norādīt uz dabas vērtībām, kuras būtu vēlams iekļaut dabas liegumā. Ir saņemtas arbilides no A/S “Olaines kūdra”, kas ir strikti noraidoša, un no SIA “Rīgas meži”, kas informē par iznomātajām platībām Olaines kūdrai un par to, ka nav iebildumu pievienot pārējo platību dabas liegumam.

V. Baroniņa informē, ka “Likumā par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” ir teikts, ka jautājumā par robežu izmaiņām savu atzinumu dod vietējā pašvaldība un tās atzinumu ņem vērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija. ‘

V. Baroniņa arī informē par lidostas “Rīga” bažām, ka dabas lieguma putni var būt apdraudējums lidmašīnām. Izstrādājot plānu, ir bijušas pārrunas ar lidostas speciālisti šajos jautājumos un rezultātā ir pieņemti vairāki kompromisa lēmumi, kaut ornitologi pamato savu secinājumu, ka dabas liegums nav apdraudējums lidostai. Šie pamatojumi un kompromisa soļi ir plāna 6. nodaļā.

Klātesošie tiek aicināti izteikties, uzdot jautājumus.
Jautājumu nav.

Vārdu lūdz A/S “Olaines kūdra” pārstāve **Ļ. Kazule**. Informē, ka akciju sabiedrība kategoriski iebilst pret robežu paplašinājumu – tas ir gan ekonomiski neizdevīgi, gan arī no vietējo cilvēku nodarbinātības aspekta nepieņemami.

V.Baroniņa informē, ka šie robežu paplašinājumi ir vēlamie. Likums par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām nosaka, ka dabas aizsardzības plānam ir ieteikuma raksturs. Plāns nav likums. Jautājumā par paplašinājumiem savu atzinumu sniedz Olaines novada pašvaldība. Tālāk jautājumu risina VARAM.

Vairāk jautājumu nav. Tālāk dabas aizsardzības plāns jānodod Olaines novada Domei atzinuma sniegšanai. Tiks lūgti atsevišķi atzinumi – viens par plāna pastiprināšanu, otrs par ieteiktajām robežu izmaiņām.

Sanāksme tiek slēgta 11.00.

Protokolēja: D.Brakmane

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmē izteiktie priekšlikumi

Nr.p. k.	Priekšlikuma izteicējs, institūcija	Priekšlikums	Vai tiek iestrādāts dabas aizsardzības plānā
1.	Ļ. Kazule, A/S “Olaines kūdra”	Ieteikts dabas liegumā iekļaut kūdras laukus pēc tam, kad būs norakta kūdra, atstājot šīs teritorijas dabiskai renaturalizācijai.	Priekšlikums šajā plāna versijā netiek iestrādāts, jo šobrīd ir vēlams iekļaut dabas lieguma teritorijā Eiropas nozīmes prioritāri aizsargājamu biotopu 7110* <i>Neskarts augstais purvs</i> , lai saglabātu vienotu purva kompleksu.

17. PIELIKUMS

Dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādes Uzraudzības grupas pēdējās sanāksmes protokols

04.03.2011. Olainē

Sanāksme sākas: 10:00

Sanāksmē piedalās:

22. Priede A. – Dabas aizsardzības pārvalde, Ķemeru NP, vecākā eksperte
23. E. Kalniņa – Olaines iedzīvotāja, Vides aizsardzības klubs
24. M. Pakalne – Latvijas Universitāte, LIFE projekta vadītāja
25. V. Rudzīte – SIA „Rīgas meži”, meža labiekārtošanas daļas vadītāja
26. M. Mileika – Lielrīgas Valsts vides dienests
27. I. Atte – Lielrīgas Valsts vides dienests
28. A.Slišāns – LU Botāniskais dārzs, LIFE projekta vadītāja asistents
29. Ā. Spuņģe – Olaines vēstures un mākslas muzejs, direktore
30. J. Feldners - Olaines vēstures un mākslas muzejs, krājumu glabātuves vadītājs
31. V. Baroniņa – Latvijas Dabas fonds, dabas aizsardzības plāna vadītāja

1. **V.Baroniņa** informē par sabiedriskās apspriešanas sanāksmē saņemtajiem priekšlikumiem un to iestrādi dabas aizsardzības plānā. Saņemts tikai viens priekšlikums no A/S “Olaines kūdra”, kurā tiek ierosināts iekļaut ieteiktās paplašinājuma teritorijas dabas liegumā pēc kūdras izstrādes, tad, kad lauki atstāti dabiskai renaturalizācijai. Priekšlikums nav pieņemts, jo šobrīd ir svarīgi saglabāt Eiropas nozīmes prioritāri aizsargājamu biotopu “*Neskarts augstais purvs*” un to iekļaut dabas liegumā, lai saglabātu vienotu purva kompleksu.
2. **V.Baroniņa** informē par piedalīšanos Olaines Domes sēdē, kurā bija aicināta informēt par ieteiktajiem paplašinājumiem. Domes sēdē tika nolemts piekrist ieteiktajam paplašinājumam teritorijās, kuras nav iznomātas A/S “Olaines kūdra” un par iznomāto platību lēmumu uz 1 mēnesi atcelt.

V.Rudzīte interesējas par tālāko darbu norisi plāna realizācijā.

V.Baroniņa informē, ka tālāk plāns 2 nedēļu laikā tiks iesniegts Dabas aizsardzības pārvaldē, tālāk Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā apstiprināšanai. Dambju būve varēs sākties tikai pēc būvprojekta saskaņošanas likumdošanā noteiktajā kārtībā un tad LU izsludinātā konkursa kārtībā tiks noteikta būvorganizācija. Vasaras beigās varētu sākties dambīšu būvniecība.

Klātesošie uzraudzības grupas dalībnieki paraksta protokola pielikumu par to, ka dabas aizsardzības plāns izstrādāts atbilstoši MK noteikumiem Nr. 686.

Sanāksme beidzas 10:40

Protokolēja V. Baroniņa

Latvijas Dabas fonds

Dzirnavu iela 73-2, Rīga, LV-1011
Tālr.: 67830999, fakss: 67830291
E-pasts: ldf@ldf.lv, www.ldf.lv

2010. gada 12. novembrī

Reģ. Nr. 3.-5.21/220

A/S "Olaines kūdra"

Par dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plāna izstrādi

2010. gadā Latvijas Dabas fonds izstrādā dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plānu. Teritorija atrodas Olaines novada Olaines pagastā. Tā kā A/S “Olaines kūdra” nomā zemi, kas tieši robežojas ar dabas liegumu, tad lūdzam jūs izteikt savus priekšlikumus, kas saistīti ar plāna izstrādi, paredzētajiem teritorijas apsaimniekošanas pasākumiem un ieteiktajām robežu izmaiņām.

Pielikumā:

- 1) tabula par plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem dabas liegumā (1. redakcija),
- 2) dabas lieguma atrašanās vieta Olaines novadā,
- 3) SIA “Rīgas meži” iznomāto platību karte A/S “Olaines kūdra”,
- 4) ieteikto robežu izmaiņu karte dabas liegumam.

Ar cieņu,

V. Baroniņa

dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja
Latvijas Dabas fonds
Dzirnavu iela 73-2, Rīga, LV-1011
Tālr.: 67830999, fakss: 67830291
E-pasts: ldf@ldf.lv, www.ldf.lv

Olainē, 2010.gada 07.decembrī
Nr. 493 uz 12.11.2010. Nr.3.-5.2./220

Biedrībai „Latvijas Dabas Fonds”
Dzirnavu iela 73-2, Rīga, LV-1011

Kopija: **Dabas aizsardzības pārvaldei**
Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150

Kopija: **Vides ministrijai, Dabas aizsardzības departamentam**
Rīgā, Peldu ielā 25, 210, LV-1494

*Par dabas lieguma „Melnā ezera purvs” robežu izmaiņām
un dabas aizsardzības plāna izstrādi*

Atbildot uz Biedrības „Latvijas Dabas Fonds” 2010.gada 12.novembra vēstuli Nr.3.-5.2./220 (turpmāk tekstā saukta „Vēstule”), paziņojam sekojošo:

- 1) AS „Olaines kūdra” **neatbalsta Vēstulē un tās pielikumos paredzēto Dabas lieguma „Melnā ezera purvs” robežu izmaiņas**, paplašinot lieguma robežas un pietuvinot tās AS „Olaines kūdra” kūdras laukiem un nomātai zemei. Paskaidrojam, ka dabas lieguma robežu pietuvināšana AS „Olaines kūdra” izmantotiem kūdras laukiem, uzliek AS „Olaines kūdra” papildus pienākumus, kuru īstenošanai nepieciešami resursi un tiek mazināta kūdras ieguves efektivitāte.
- 2) **Kategoriski iebilstam pret lieguma paplašināšanu uz AS „Olaines kūdra” nomātās teritorijas rēķina.** Šeit iet runa par kūdras ražošanai paredzēto zemi, kas atzīmēta šīs vēstules pielikumā ar zilu krāsu. Paskaidrojam, ka šīs teritorijas iekļaušana dabas liegumā nodarīs AS „Olaines kūdra” ievērojamus zaudējumus, kā arī izraisīs citas ekonomiskās un sociālās sekas, kas sīkāk aprakstītas šīs vēstules 4.punktā.
- 3) Kopumā izvērtējot esošās dabas lieguma teritorijas paplašināšanu, **uzskatām, ka tam nav nozīmes un ierobežojumi, kas saistīti ar lieguma paplašināšanu ir nesamērojami ar labumu, ko varētu gūt sabiedrība.** Paskaidrojam: no Vēstulei pievienotā Apsaimniekošanas pasākumu plāna var redzēt, ka arī Latvijas dabas fonds atzīst, ka plānotā lieguma paplašinājuma teritorija nav „neskarti purvi”, kuros ir pilnībā saglabāta neskarta daba un unikāli biotopi. Teorētiski, varētu pat visu esošajiem dabas liegumiem pieguļošo teritoriju vairāku desmit kilometru rādiusā iekļaut dabas lieguma teritorijā, tomēr tas nav ne ekonomiski lietderīgi, ne arī dos ievērojamu ieguldījumu dabas saglabāšanā. Vērtējot liegumu izveidošanu un paplašināšanu, jāvadās no šādas darbības rezultāta sabalansēšanas ar veidojamiem ierobežojumiem. Runājot par teritorijām, kas minētas Vēstules pielikumos, tad šajās teritorijās diez vai dabas saglabāšanas rezultāts ir pietiekami efektīvs, jo šīs teritorijas nevar uzskatīt par neskartām daba teritorijām.

- 4) Runājot par ekonomiskiem apsvērumiem un negatīvām sekām, kādus jāņem vērā izvērtējot lieguma paplašināšanas sekas, **norādām uz zemāk minētām negatīvām sekām** kā priekš AS „Olaines kūdra”, tā arī priekš Latvijas ekonomikas vai vietējām pašvaldībām.
- a. Kūdras lauks, kas atzīmēts šīs vēstules pielikumā ar zilu krāsu, (turpmāk tekstā – Nomas gabals) satur ievērojamus kūdras resursus, kuri tika ņemti vērā gan AS „Olaines kūdra” privatizācijas gaitā, gan arī ietekmē AS „Olaines kūdras” attīstības un turpmākās darbības stratēģiju. Minētais Nomas gabals satur tādu kūdras resursu apjomu, kas pietiekams, lai kūdras ieguvē nodarbinātu 100 darbiniekus 3-4 gadu garumā. No šajā Nomas gabala iegūtās kūdras pārdošanas pašlaik varētu iegūt aptuveni 5-5,5 milj.eiro (85% no AS „Olaines kūdra” iegūtās kūdras tiek pārdota ārzemēs), kas piesaista Latvijā no kūdras realizācijas saņemto naudu. Šāda nauda neiziet Latvijā no kūdras realizācijas apgrozībā, t.sk. lielākā daļa no tās tiek novirzīta ar kūdras ieguvē, un apstrādi saistīto izdevumu dzēšanai (darba alga, nodokļi, degviela, nomas maksa u.tml.). Gadījumā, ka daba liegums tiks paplašināts par Nomas gabala teritoriju, AS „Olaines kūdra” būs spiesta atbrīvot tos darbiniekus, kuru darbs bija plānots uz šīs zemes; par tīriem zaudējumiem tiks uzskatīti izdevumi Nomas gabala attīstībā un projektos; Latvijas ekonomika zaudēs ievērojamās investīcijas; tiks samazināta investoru uzticība Latvijai.
 - b. AS „Olaines kūdra” ir publiskā akciju sabiedrība, kuras akcijas tiek kotētas NASDAQ OMX Baltijas finanšu instrumentu sarakstos. Neprognozējamā un nepamatota kompetentu valsts iestāžu rīcība, par kuru AS „Olaines kūdra” vadība būs spiesta publiski paziņot saskaņā ar biržas noteikumiem, izraisīs lielu skandālu un noteikti mazinās vietējo un ārzemju investoru uzticību ieguldījumiem Latvijā. Turklāt, AS „Olaines kūdra” privatizācijas noteikumos (uz informāciju no kuriem balstījās lielākā daļa no AS „Olaines kūdra” akciju privatizātoriem) tika noteikts kādas zemes platības aizņem uzņēmums. Par šādām nomātām platībām AS „Olaines kūdra” ilgstoši maksā nekustamā īpašuma nodokli un nomas maksu. Ja valsts vai citu iestāžu darbības rezultātā šie lauki kļūs nederīgi kūdras ieguvei, AS „Olaines kūdra” būs spiesta prasīt nodarīto zaudējumu atlīdzību. Nav izslēgts, ka arī AS „Olaines kūdra” akcionāri cels prasības pret kompetentām iestādēm, kuru darbības rezultātā tiem nodarīti zaudējumi.
 - c. AS „Olaines kūdra” darbinieku samazināšana, lieguma gadījumā izmantot Nomas gabalu, var izraisīt sociāli apgrūtināšu situāciju vietējās pašvaldībās, kuru bezdarbnieku rindas šīs personas papildinās.
 - d. Kopumā, AS „Olaines kūdra” plānu neizpilde attiecībā uz Nomas gabala izmantošanu var izraisīt ievērojamas negatīvas ekonomiskās un sociālās sekas.

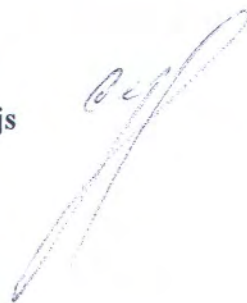
Mēs apzināmies, ka šajā vēstulē minētie iebildumi uz Vēstulē aprakstītiem plāniem ir balstīti galvenokārt uz ekonomiskiem apsvērumiem, kas ir pilnīgi vienaldzīgi biedrībai „Latvijas dabas fonds”. Tomēr vērtējot tos kopsakarā ar to, ka paplašināšanai piedāvāto zemju stāvoklis nav pilnīgi atbilstošs lieguma paplašināšanai, var izdarīt secinājumus par lieguma paplašināšanas nelietderību.

Vienlaikus norādām, ka Latvijas ekonomiku ietekmējošie negatīvie ekonomiskie faktori un ārzemju investoru interešu ierobežojumi, tomēr ir interesanti Latvijas Republikas ekonomikas un Ārlietu ministrijām, kā arī Ministru Kabinetam un Saeimai. **Gadījumā, ja neskatoties uz mūsu iebildumiem un argumentiem, tiks tomēr attīstīts projekts par dabas lieguma „Melnā ezera purvs” paplašināšanu uz AS „Olaines kūdra” nomāto zemju rēķina, mēs būsīm spiesti vērties attiecīgajās iestādēs savu tiesību aizsardzībai un projekta apturēšanai.**

Ceram, ka AS „Olaines kūdra” izteiktie iebildumi tiks pienācīgi izvērtēti un ņemti vērā.

Ar cieņu,

AS „Olaines kūdra” valdes priekšsēdētājs

Sergejs Šakuns

08.12.2010 - Nr. JRM-10-H19-nd

Uz _____ Nr. _____

Latvijas Universitātei
EK LIFE+ programmas finansētam projektam
„Augstā purva biotopu atjaunošana
īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā”
LU Botāniskais dārzs
Kandavas iela 2,
Rīga, LV-1083

Par dabas aizsardzības plānu
DL „Melnā ezera purvs”

Lai novērstu pārpratumus dabas aizsardzības plāna DL „Melnā ezera purvs” izstrādes gaitā, SIA „Rīgas meži” informē plāna izstrādātājus par noslēgtajiem kūdras lauku nomas līgumiem ar a/s „Olaines kūdra” (pielikumā).

SIA „Rīgas meži” nav būtisku iebildumu pret dabas aizsardzības plāna izstrādātāju ierosinātajiem robežu grozījumiem, jo paplašināmajās pārmitrajās platībās uzņēmums nav plānojis saimnieciskas aktivitātes.

A/s „Olaines kūdra” jau 2002.gadā ir izstrādājusi „A/s OLAINES KŪDRA kūdras ieguves platību rekultivācijas pasākumu plāns līdz 2025.gadam”, kurā pēc kūdras lauku izstrādes paredzēta platību dabīga renaturalizācija (reģenerācija) t.i. purvu (mitrāju) atjaunošana. Pēc platību izstrādes, nepieciešamības gadījumā, ir paredzēts veikt elementārus pasākumus mitruma regulēšanā, lai nolīdzinātajos kūdras laukos perspektīvā purvs (mitrājs) var lēnām atjaunoties.

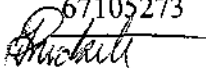
Pielikumā : A/S „Olaines kūdra” iznomāto kūdras lauku shēma

Valdes loceklis

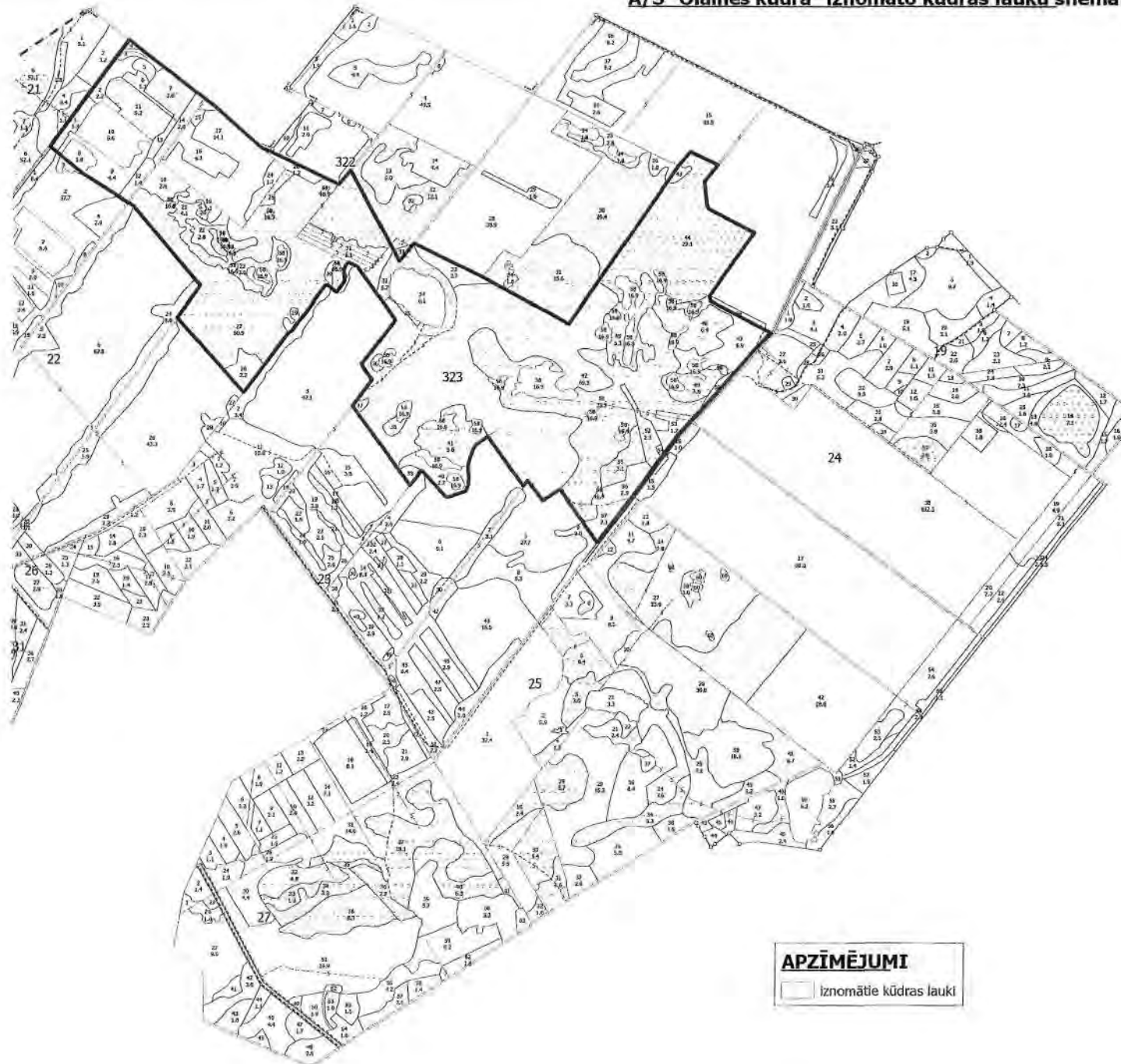

J.Vazdiķis

Rudzīte
67105273

A/S "Olaines kūdra" iznomāto kūdras lauku shēma

**Vienošanās par aizsargājamās teritorijas dabas lieguma „Melnā ezera purvs” plānoto
tūrisma infrastruktūras objektu izvietojumu**

09.02.2011.

SIA “Rīgas meži” piekrīt, ka uz tās pārvaldībā esošās zemes ar kadastra Nr. 80800030085 dabas liegumā „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plāna Pasākumu sadaļā paredzētie tūrisma infrastruktūras objekti tiek izvietoti:

- 1) 323. kvartāla 1. nogabalā informatīvais stends, 1 gab.;
- 2) uz lieguma robežas ar tā paša kvartālā 14. nogabalu - aizsargbarjera, 1 gab.;
- 3) ozollapas zīmes, 7 gab. 6. pielikumā norādītajās vietās.

Aivars Tauriņš

SIA “Rīgas meži” Valdes priekšsēdētājs

Valda Baroniņa

dabas aizsardzības plāna vadītāja

Vienošanās sastādīta 2 eksemplāros, viens tiek pievienots dabas aizsardzības plānam, otrs SIA “Rīgas meži”.

Pielikumā: kartogrāfiskais materiāls - plāna pielikums Nr. 6. Apsaimniekošanas pasākumu vietas dabas liegumā „Melnā ezera purvs”, 1 lpp.

NORAKSTS

OLAINES NOVADA DOME

Zemgales iela 33, Olaine, Olaines novads, LV-2114, Tālrunis 67964333, Fakss 67963777
e-pasts: olainesdome@olaine.lv, www.olaine.lv

DOMES SĒDES PROTOKOLA PIELIKUMS

Olaines novadā

2011.gada 23.februārī

Nr.3

4.p.

PAR DABAS LIEGUMA „MELNĀ EZERA PURVS” DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA APSTIPRINĀŠANU

Tiek dots vārds: Jānim Klievēnam, Valdai Baroniņai, Sergejam Kirilovam, Andrim Greidānam, Santai Rasai – Dauksei, Jānim Sarvam, Jānim Pavlovičam

Izskatot Latvijas Dabas fonda 2011.gada 28.janvāra iesniegumu Nr. 3-5.2./23 „Par dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plānu” ar lūgumu sniegt atzinumu par sagatavoto dabas lieguma „Melnā ezera purvs” dabas aizsardzības plāna projektu, kā arī ņemot vērā ieinteresēto valsts institūciju, pašvaldību un sabiedrības viedokli, Attīstības un komunālo jautājumu komitejas 2011.gada 8.februāra sēdes protokolu Nr.2 un pamatojoties uz likuma "Par pašvaldībām" 21. panta pirmās daļas 27.punktu, Ministru Kabineta 02.05.2006. noteikumu Nr.355 "Paredzētās darbības akceptēšanas kārtība" 2., 3. un 9.punktu, Olaines pagasta padomes 2008.gada 16.jūlija saistošajiem noteikumiem Nr.8 „Olaines pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020.gadiem grafiskā daļa, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (prot.Nr.15.,3.paragr.) kas apstiprināts ar Olaines novada pašvaldības Domes sēdes (29.07.2009) lēmumu "Par Olaines novada teritoriālām vienībām" un Ministru kabineta 09.11.2007. noteikumu Nr.686 „Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību” 33.punktu, atklāti balsojot ar 15 balsīm par – A.Tolmačovs, A.Greidāns, A.Zandere, J.Precinieks, L.Gulbe, S.Tiščenko, I.Brence, J.Klievēns, J.Pavlovičs, G.Ritums, V.Borovskis, A.Artjomovs, M.Vanags, D.Ļebedevs, J.Sarva, pret nav, atturas nav, **dome nolemj:**

1. Apstiprināt „Latvijas Dabas fonda”, reģistrācijas Nr.40008019379, juridiskā adrese: Dzirnavu iela 73-2, Rīga, LV-1011 izstrādāto dabas aizsardzības plāna projektu dabas liegumam „Melnā ezera purvs”;
2. Nosūtīt pieņemto lēmumu „Latvijas Dabas fondam”;
3. Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā (Antonijas ielā 6, Rīgā, LV – 1010) viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Sēdes vadītājs

(personiskais paraksts)

J.Pavlovičs

NORAKSTS PAREIZS
Olaines novada pašvaldības
domes sekretāre
Olaines novadā 01.03.2011.

I.Priedīte

**Pielikums dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas
pēdējās sanāksmes protokolam**

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts īpaši aizsargājamai teritorijai dabas liegumam "Melnā ezera purvs". Uzraudzības grupas sanāksme notiek 2011. gada 4. martā plkst. 10.00 Olainē, Olaines mākslas un vēstures muzejā, Zemgales ielā 33.

Uzraudzības grupas sastāvs:

Agnese Priede	Dabas aizsardzības pārvalde, vecākā eksperte
Andris Greidāns	Olaines novada dome, deputāts
Vita Rudzīte	SIA „Rīgas meži”, meža labiekārtošanas daļas vadītāja
Andris Veidemanis	Valsts meža dienests, Rīgas reģionālā virsmežniecība, Baldones mežniecība, mežzinis
Marija Mileika	Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, Kontroles daļas Dabas sektora vadītāja
Elīta Kalniņa	Vides aizsardzības klubs, viceprezidente
Māra Pakalne	Latvijas Universitāte, LIFE+ projekta "Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās teritorijās Latvijā" vadītāja

Ar šo uzraudzības grupas locekļi apstiprina, ka dabas aizsardzības plāns izstrādāts saskaņā ar Ministru Kabineta 2007. gada 9. oktobra noteikumiem Nr. 686 "Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību".

Agnese Priede (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir)

Vita Rudzīte (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir)

Andris Greidāns (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir)

Marija Mileika (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir)

Andris Veidemanis (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir)

Elita Kalniņa (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir)

Māra Pakalne (paraksts)

Komentāri (ja tādi ir)

Valda Baroniņa (paraksts)

Latvijas Dabas fonds
Dabas aizsardzības plāna vadītāja